

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ СПЛАТИТИ ТІ БОРГІВ У ПРИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ПОДАЄ АНГЛІ НАДІІ НА РЕВІЗІЮ МІЖНАРОДНИХ ВОЄННИХ БОРГІВ.

ВАШІНГТОН. — Секретар стейти Стімсон відповів відмовою на прохання Англії відкрити сплати в черговій рати воєнних боргів Америці, яке припадає на 15 грудня. З відповідей Стімсона ясно видно, що президент Гувер стоїть твердо на тому, що всі держави мають сплатити свої рати 15 грудня безсумовно, хоч саме сплатення цієї рати можна різними способами полегшити.

Разом з тим у ноті є натиск на те, що Злучені Держави згодяться на загальну ревізію міжнародних боргів, для якої потрібно буде скликати міжнародну конференцію з заінтересованих держав. Подібну відповідь одержить також Франція, Бельгія, Чехословаччина, Польща та інші держави. В ноті підкреслюється, що повоєнні позички в Америці були пороблені не на воєнні потреби, але на різні потреби в справі налагодування зруйнованого війною життя Європи.

ДЕБАТУЮТЬ НАД ПИВОМ.

ВАШІНГТОН. — Промову президента Гувера до конгресу стрінули холодно члени конгресу в ті частині, де говориться про необхідність звести податок в розмірі 2.25% від кожної продажі. Більшість членів конгресу схилилась до того, що раніше, ніж говорити про цей податок, треба перекласти всі можливі скорочення витрат з державного бюджету.

За те, на "лабі" конгресу гарячо дебатує справу дозволу продавати пиво. Бюджетова комісія задала від пивоварів ближчих інформацій, як, на їх думку, відібється на бюджеті дозволу продавати пиво. Броварник Гувер заявив, що виріб пива дасть прибутку 300,000 доларів, а держава, якщо наложити на кожну бочку податку у сумі 5 доларів, матиме прибутку 367 мільйонів на рік. Скільки пива буде коштувати при такому податку 10 центів.

ЗАКОН ПРО УСАМОСТІНННЯ ФІЛІПІНІВ ВІДЛОЖЕНО.

ВАШІНГТОН. — Сенатор Р. Копленд виступив рішучо проти обговорення закону про усамостворення філіппінських островів. Він стоїть на тому, що землі, набуті Злученими Державами при допомозі договорів, можуть бути відокремлені від Злучених Держав лише волею всього американського народу. Тому справи усамостворення Філіппінів самі законодавчі органи не можуть рішати, а треба перекласти плісцити серед американських горожан, або яким іншим шляхом висудити волю американського народу. Після того законопроект знято з обговорення.

ФАРМЕРИ ДОМАГАЮТЬСЯ ДОПОМОГИ І МОРАТОРІІ.

ВАШІНГТОН. — Делегати фармерів, які тепер відбувають конвенцію у Вашингтоні, рішили особисто відіти до сенату й палати послів, щоб предложити їм вимоги фармерів. Рішено домагатися \$500,000,000 на допомогу фармерам-нуджардям, щоб урятувати їх господарства від остаточної руїни й втрати фарм.

Таксамо фармери будуть домагатися проголошення негайної мораторії на фармерські позички, на проценти від тих позичок, на залеглі фармерські податки державі й т. п. Ця мораторія має тривати до того часу, поки не мине криза. Крім того фармери домагатимуться установлення твердих цін на різні фармерські продукти.

БУДУВАТИМУТЬ НОВИЙ КОРАБЕЛЬ-МАТКУ ДЛЯ ЛІТАКІВ.

ВАШІНГТОН. — В морському секретарстві вже остаточно закінчено плани будови ще одного корабля-матки, який має бути плаваючою стацією для воєнних літаків. Новий корабель буде найбільшим зі всіх подібних кораблів, які Злучені Держави мають тепер.

В минулому році загинули 237 старшин американської воєнної авіації. Адмірал Корп'єр каже, що в їх місці покликані нові старшини з інших частин війська. Взагалі кадри летунів треба підготувати з відповідними резервами завчасу, бо в час негайної потреби не легко знайти старшин, які годилися для воєнного летунства.

ПРОТИ ПОДАТКУ ВІД ПРОДАЖЕІ.

НЮ-ЙОРК. — Члени "Нешенел Рітейл Драй Гас Асоційейшн" протестують проти впровадження податків від продажі, бо такі податки стримують відновлення торгівлі та приносять величезні втрати бізнесові.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

В неділю, в 9-тій годині ранку, зі стації W.O.V. буде знову українська програма Сури. Грати й співати будуть молоді студенти професора Івана Криськова з Плейнфілд, Н. Дж. Програма буде добірна. Сподіваються задовольнити всіх.

ПІМСТА ВЕДМЕДІ.

Недалеко Брюкселі авто переїхало якогось прохожого. Шофер зупинив авто, щоб прийти з поміччю жертві випадку. Нагло напроли нього вибіг ведмідь, кинувся на шофера й укусив його. Це була пімста за свого пана. Як описала виявилось, ведмідь, що вмів танцювати, був дійсно власністю вбитого, з яким він ходив від місцевості до місцевості й заробляв гроші. Але й ведмідь не жив довго. Його вбили, бо ставав шораз більше небезпечний.

ПОЛЬЩА І ФРАНЦІЯ.

У грошових розрахунках з Францією Польща є довжинком. Вона повинна покривати свої грошові зобов'язання левезями, які доставляла за надвишкою вивезених товарів. Тимчасом і торговельний бізнес тепер пасивний. Ще минулого року було краще. Починається він сальдо 120.2 міль. фр. (згідно з даними французької статистики) в користь Польщі. За 8 місяців ч. р. авізіз до Франції змінився на 173.9 міль. фр.; натомість підписав привіз на 32 міль. фр. У наслідках появилося пасивне сальдо у висоті 86.1 міль. фр. Отже не тільки Польща Польща надвишкою з французького ринку, але має ще й дефіцит. Це разом із зменшенням глобальний цифр близько слушно тривожить господарські кола.

ДО ЧОГО СЛУЖАТЬ ДІЯКІ КООПЕРАТИВИ?

В кооперативі "Рольнік" у Снятині викрито величезні вклевські зловживання. Зголошалося поверх 90 пошкоджених. У зв'язку з ними зловживаннями арештовано директорів "Рольніка", Конрада Беке-ра, і Геноха Шенгольця під замітом ляхварських операцій.

СОБАЧИН ПОДАТОК У ЛЬВОВІ.

Львівський магістрат рішив предложити міській раді внесення поборити від нового року податок від собак у висоті 30 зол. від одної штуки, 60 зол. за кожну другу, 100 зол. за кожну наступну. За ляміху собаку встановлено податок 5 зол., за кожну другу 10 зол. більше від попередньої. В прилучених громадах податок вноситься 15 зол. і 30 зол. за собаку першої категорії, другої категорії 5 зол.

700 МАЄТКІВ НА ЛІТЦІНАХ.

Троє Кредитове Земське у Варшаві виставило в часі від літництва до половини грудня кола 700 земельних маєтків на літництва в другому річчю. В першому літництві вони рішили передати до місяця на маєтні не було купців. Якщо в другому річчю, як не знайдуться купці, маєтки на основі обов'язковості приписи передуть на власність кредитного товариства.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА.

Пан Еміль Гладкий з Джерзі Сіті, Н. Дж., з'їзав нещодавно вибраним членом "Phi Lambda Upsilon", яке є національним почесним хемічним братством українських університетських студентів. Членом цього товариства може бути лише такий студент, которого запросить само товариство, на підставі научних успіхів дотичного кандидата в діячність хемії.

Пан Гладкий покінчив "Columbia College" у 1931 р., одержавши ступінь А.В. (Bachelor of Arts), а в червні минулого року оснував ступінь Б.С. (Bachelor of Science). В червні наступного року він закінчить свою 3-річну науку в Колумбійському Університеті й одержить ступінь Ch. E. (Chemical Engineer).

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПОІЗД.

Біля французької залізничної стації Бове трапився такий випадок: Два вагони вантажного поїзду вишкочили з рейок. Сташій і його помічник мали оглядати вагони, авішні передатим замкнути гальму локомотива. І підчас того, як вони оглядали вагони, локомотив з 8 вагонами поїзда вперед зі швидкістю 75 км. на годину. Поїзд без ніякої обслуги переїхав стацію Бове і вийшов на залізничний шлях Париж-Бове. І на одній з чергових стацій цей вантажний поїзд наїхав на другий вантажний поїзд. Зустрінення було так сильне, що всі вагони обох поїздів розбилися на куски. В лівій катастрофі ніхто не був ранений, ні вбитий, бо обидва вантажних поїздів, що стояли на стації, заздалегідь запримирили надзвичайну катастрофу й повискали з вагонів.

Клякмі відтіт пізніше локомотива без механіки наїхав на була не на вантажний поїзд, але на експрес Париж-Бове, який був тоді переповнений пасажирями.

СПІР ЗА КОПЕРНИКА.

Між Польками й Німцями від давньодавна ведеться спірний бив Коперник. Родився він у Торуні, але де саме, докладно не відомо. І вийшло так, що в родинні місті Коперника виділяв їм таблиці, на двох поруч себе сточилих каменях, з написом по німцях: "Тут родився Коперник". Тут родився Коперник". Німецька табличка, яка, до речі, скорше була поставлена, стала сльню в оці торунської, яка домагаться, щоб ця табличка, як мовлять, не мігучу, зняти, бо, мовлять, це родилося в двох річках каменях.

Німецька табличка покищо ще стоїть. Але вік її майбутні уже недовгий.

ЗАБОРОНА ПРОДАЖІ ЕНЦИКЛОПЕДІІ БРОКГІВЗА В ЛІТВІ.

Литовські власті заборонили продавати в межах Литви енциклопедію Брокгівза, з чого, що в її містіється вистави з правдою латві. Загляну енциклопедію можна продавати лише в тому випадку, як істича, де пишеться про Клайпеду, замаскується порогом фарнеї кредитного товариства.

ХЛОПСЬКЕ ЖИТТЯ — ДЕШЕВЕ!

Черновецький "Час" пише: "На весні згоріла хата в Бребулі, коло Темпшори. Жандармський плутонний Мартин Борця запідозрив у підпалі 24-літнього парубка Аврамія Бурчи, й заарештував його. Батько його, 56-літній Іван Бурча, не хотів пустити сина самого й пішов разом до жандармської касарні. Не помогли ні просьби, ні мольби обидвох селян.

"Плутонний узав разом з сержантом Маріном Марінеуку на "пересуджання" сина, побиваючи його немилосердно. Батька, що боронив сина, також побито. На обід дали обидвома передирхити. Описав зачали знову своє "урядування". Обидвома селянам поломали кості й тяжко ушкодили в середині. Обидвох побитих у копанню відвезено до дому. Батько помер того самого вечора, а син аж за місяць.

"Цей випадок судив трибунал в Оравці. Плутонного засуджено на два роки, а сержанта на два місяці тюрми. В Румунії надто таке людське життя".

Життя тале, але не кожного. Бо уявляти собі, що було, якби там Аврамія Бурча вбив був хоча б отой кіт Марінеуку? Зневістю був би засуд смерті, якби не карна експедиція в село і пологове карання усіх мешканців. Бо людське життя дороге, аде... пануючи!

ЧОМУ В ЗИМИ НЕ ГРЕМІТЬ?

Електрика легко проходить крізь воду. Дошові хмари складаються з малесеньких капалінок води, тож електриці легко проходити й крізь хмари. Коли повітря попри землю сухе, електрика, яка знаходиться в горішніх верствах повітря, збирається в хмарах, перескакує великою іскрою в інші хмари, або на землю, і спричиняє блискавницю та грим.

Снігова хмара складається із малесеньких сніжинок. Сніжинки електрики не пропускають, тож у снігових хмарах електрика не може збиратися, і через те в зимі нема ні грому ні блискавниц.

Греміть часом дуже пізно вночі або вночі на весні. Це діється тільки тоді, коли вторі потепліє і снігова хмара переміниться в дошову.

СПЕКУЛЯНТИ.

Гуцульські килими виробу "Гуцульщина" чи то "Гуцульське Мистецтво" мають уже свою славу й добру марку. З килимими тих фабрик ніяк не може конкурувати жидівська тандита, якої в Косівщині повно. Тому жидівські агенти б'ються на спосіб. Вони ізають по селах і містах зі своєю тандитою, але ховаються під фірму вище згаданих українських фабрик. Чисельні громадяни падають жертвою обману жидівських агентів, купують килими в довір до доброї слави своїх фабрик, а шойно опісля перекопують, що вони купили безаргументу тандиту.

ШАСТЯ У ВІЗНИЦІ.

Якийсь Станіслав І., котрий тепер перебуває у варшавській в'язниці, виграв на лотерії 10,000 зол. Взяв звернувся до начальниці в'язниці, щоб дозволити йому підняти ту виграш. З одержаних грошей запланував нахисити адвоката, бо саме тепер стає перед кримінальним судом за фальшування л'єтерійних білетів.

УМЕР ПИСЬМЕННИК СТЕПАН ВАСИЛЬЧЕНКО

ВИЗНАЧАВСЯ КРАСОЮ МОВИ ТА ВМІДІМ МАЛЮВАННЯМ СЕЛЯНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Був у лавах кращих українських письменників.

КИЇВ (Україна). — У вересні вмер Степан Васильченко, один з ліпших українських письменників, що виступили на українську письменницьку ниву по революції 1906 р. Справжнє нацище Васильченка було Панасенко. Народився він у містечку Ічня на Чернігівщині в 1878 році. По скінченню вчительської семінарії був учителем народних шкіл у різних сторонах України. Це поспричинило йому ліпше познайомитися з побутом українського народу та виступило українську мову в різних її відтінках. За революційну діяльність Панасенко потрапив у 1905 році до в'язниці, а по виході з неї вже не міг дістати вчительської посади. Молодому Панасенку доводилося тяжко бідувати.

Сидячи в себе дома, він написав перше своє оповідання й писав його до "Ради", щоб там видрукувати. Газета вмістила його оповідання й підписала автором іменем його батька "Васильченко". Від того часу в українському письменстві з'явився визначний український письменник Степан Васильченко, якого спростав до Києва видавце "Ради", Б. Чикаленко, для праці в "Раді", чим дав можливість талановитому письменникові розвинути свою літературну діяльність.

Особливо популярні були оповідання С. Васильченка, з селянського життя та з життя сільської молоді й дівчорі. Його оповідання читають з однаковою цікавістю старші й молодші, бо письменник мале надзвичайно артистично справжній, реальний образ з селянського життя чи з селянських типів. Притім його писання визначаються красою й багатством української народної мови й просякнуті любов'ю до українського безбоденого селянства. С. Васильченко написав також кілька театральних творів, між якими найліпшими є "На першій гулі", "Куди вітер гуля", "Не співаймо пісні" і т. д. Умер цей письменник у страшний біді, бо хоч на радянській Україні його твори були надзвичайно популярні й розходилися десятками тисяч примірників, то це не рятувало письменника від злиденного життя під більшовицьким режимом.

ЯПОНЦІ НЕ ПРИЙМІТЬ ВТРУЧАННЯ ЛІГІ В СПРАВІ МАНДЖУРІІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Представник Японії в Лізі Націй, Мацуокі, заявив, що Японія не лишиться в Лізі Націй, якщо Ліга прийме в справі Манджурії резолюцію, яку запропонували малі держави. Ця резолюція кльміє поступовання Японії в Манджурії й домагаться залагодження манджурського питання в порозумінню з Китаєм.

Мацуокі каже, що Японія не спиниться перед тим, щоб виступити з Ліги Націй, бо постійні надії, які Ліга подає Китаєви, що зовнішні сили поладують справу Манджурії в бажаному для Китаю напрямі, не дають можливості прийти Японії безпосередньо до порозуміння з Китаєм. У всякому разі японський нарід не відмовиться від оборони своїх інтересів на Далекому Сході, хочби це й одорого коштувало.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕВІЗІІ МІЖНАРОДНИХ БОРГІВ.

ПАРИЖ (Франція). — Стало відомо, що Англія запалить Америці на 15 грудня те, що належить їй від неї на сплату міжнародних воєнних боргів. Мають таксамо зробити й Франція.

Але між Мек Донеллом та Еріотом дійшло до порозуміння, що даліш сплати воєнних боргів будуть стримати, поки не буде передана загальна ревізія тих боргів у зв'язку з німецькими репараціями.

ФІНЛЯНДІЯ ДАЛІ ЗМЕНШУЄ ОБМЕЖЕННЯ ПРОДАЖІ ЛІКЕРІВ.

ГЕЛЬСІНГІФОРС (Фінляндія). — Парламент прийняв закон, який дозволяє продажу лікерів кожного дня крім неділі та свят і 8 спеціальних днів, в які влада уважатиме потрібним заборонити продаж лікерів. Таксамо години продажі лікерів кожного дня збільшено з 15 до 17.

Цим Фінляндія хоче боротися з бутлегерством, яке ще лишилось з часів прогібції. Назавга тепер фінське населення значно менше, ніж піло в часі прогібції.

УЛЬТИМАТ ПЕРСИ.

ЛОНДОН (Англія). — Англійський уряд переслав перському урядові гострий ультимат у справі уневажнення перським урядом концесій англійських фірм на перську нафту.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Regular newspaper published daily except Sundays and holidays
at 3183 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА:	
One year	\$ 7.00	Полроковий час три центи	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75	На рік	\$ 12.00
Three months	\$ 2.00	На шість місяців	\$ 6.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Дікарсі Карі і Закарпатті:	
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	\$ 5.00	На шість місяців	\$ 5.00
Three months	\$ 2.75	На три місяці	\$ 2.75

За оголошення реклами не відповідає.

В Канаді надіслати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Рек. "Свобода": Montgomery 5-0498. Тел. У. М. Сокоз: Montgomery 5-1838.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГАЛАС, А БІЛЬШ НІЧОГО

Матимемо в наступний четвер у Нью-Йорку великий протипольський демонстраційний мітинг. Принаймні так заповідають жидацькі організації. Кілька тисяч жидацьких студентів хочуть задемонструвати протестним походом своє недовдоволення супроти протижидівських розривів у Польщі.

Не знаємо, чи демонстрація дійсно відбудеться. Бо вже не раз заповідали Жида дієсно відбудеться, але потім, в останній хвилині, одержавши якісь обіцянки чи що іншого з Варшави, чи з Лондону, чи з інших міст, змінювали свої наміри. Навіть боялися запитати на такій вчині представників інших народів, яких тише Польща, або відчитати їхні заяви симпатії з ними, щоб часами не стигнути на себе підозріття, що вони є в зв'язку з Українцями. Литовцями й Білорусцями, яких землі Польща загарабала, а які ради би вивільнитися з польського ярма.

Цей світ був зворушений крівавою польською "нацифікацією" на Західній Україні. Але Жида в Нью-Йорку чи по інших американських містах нічим не притягнули до протестного голосу американських Українців проти наварств Польщі. Не чути їх голосу, коли протестують Литовці проти загарабання Польщею Вильнюса, а Білорусини проти поневолення і польонізації білоруського народу. Поступають вони так, як би їх та справа не обходила, хоч найбільше їх число живе саме на тих землях, головною українською звідки підносяться гололі розпуки і протесту проти польського гнету. Про криваві події в лівській повіті чи на Підляссю чи про розстріли українських революціонерів, є дуже мало згадки в американській пресі, але про протижидівські розпуки пишеться день у день, і то багаторазово. Жидацька телеграфічна агенція й жидацькі кореспонденти добре інформують світ про Жидів у Польщі. І певні, що світова преса те перерукує. В тім їх сила. Але й велика слабкість. Бо вони вірять, що галасом поліпшити свою долю у Польщі.

А це є велика помилка. Жидам може стати лише в Польщі тоді, коли поліпшиться доля тих народів, яких землі силою Польща загарабала, а на яких знаходиться велике число жидацького населення. Коли гине, гнетений економічно й політично, український, литовський чи білоруський селянин на своїй прадіній землі, загарабаний Польщею, то гинуть мусить і Жид, що живе на тій землі; а коли не хоче гинуть, хай стає разом з тими народами до спільної боротьби проти Польщі.

П. Буркан.

ШЛЯХТА

(Оповідання).

— Моє Коханню! Мама з татом. Тато вже годиться. Прийди зараз вийти заміж, поки горяче. Будуть тебе купити речу мену. Як хочеш, то привези з собою якого доброго приятеля. Софія.

— Коли так, то їду, хоч зі страхом Божим, — сказав Негрецький і пішов до хати переродитися. Коли вийшов з хати, перед нею вже жила на його Дмитро з фігурою. Олексю присівся в його покаяння.

Оба довго мовчали. Коли за ними вже була яка м'яла, Негрецький сів:

— Чи ти певний, що твоя родина не збожеволіла?

— Дмитро видивився на нього і відповів:

— Я міркую собі, що вони дуже розумні люди.

— Як вони розумні, то хіба ти збожеволів, бо чейде знаєш, що є між нами і шляхтичима.

— Нехай буде й циганка! — крикнув. — Я її люблю. Як би ти знав, то не дивувалася би мені. То чудно, не дивна! Так як я, ніхто її не знає. Ніхто й світі не любить її так, як я. Як вона знає, що я знаю її батька, то не було би ніякого, не було би ніякого з'явлення, як би своїй дитині не балакали.

загороджували дороги до шати.

— Може й твоя правда, — сказав Олексю. — Любов уже не одиноким неможливо збрала.

Оба замовили і мовчазно зашли аж до коршми в селі. Коли й йшли влішати там і пішли до двора. З двора мабуть вже бачили, що їдуть гості, бо коли оба підходили до ганку Ранаївська дожидала їх в отворі. Дмитро привітала сердечко, Олексю ввічливо. Разом надійшов Ранаївський. Дмитро привітала ввічливо, Олексю ласково.

— Просимо, покинь, на веранду, — промовила господиня.

Всі четверо обійшли хату на той бік, що був до саду. Коли вже засіли на веранді, надійшла Софія. З Олексю була неспокійна, з Дмитром поважлива. Була в білій поєдиній сукні, з каймою червоною, м'якими квітками на грудях. Призиривши їй, Олексю доповів, що його приятель, як частіше з нею балакає, міг не лише задурити, а й цілком задурити. Наймиліша принесла і на столі поставила вино і медовички. Всі хурпали, краплями попивали і балакали.

О. В.

НОВА "СІЧ ЗАПОРІЗЬКА"

Цєю новою "Січю Запорізькою" є (бодай у польських очах) — Закарпатська Україна. Чому її так прозвано, про це пізніше. А тепер хоча б дати образ силі тих сил, які борються в цій нещасній країні, і їх перспективи.

Маленька ця країна числить після останнього (чеського) перепису округу 726,000 (63.4%) українців, до 109,000 (15.6%) Мадярів і лише 35,000 (5%) Чехів — "пануючої" нації.

Якже є політика чеська на цій землі? Стремить вона очевидно до чехізації її. Але що Чехи в цій країні є елементом напливовим, досім некорінним, то мусять — наразі — послугуватися елементом українським для звелення впливів найбільшого ворога Чехів на Закарпатті — Мадярів. Ось в цій і є джерело чеської, "українофільської" політики, яка дуже нагадує "українофільську" політику — царату на Холмщині й на Волині, коли то — для боротьби з польським — видавав царат (в Почаєві напр.) друковані по українській книжковій і навіть газети. Отже щось подібного роблять на Закарпатті Чехи.

Вони є нібито "українофіли" — наскільки, щоб захищати мадярські впливи, з якими самі не потрапляють боротися. Але — щоб Україні не дуже в пера поросли, тримає Прага два заліза в огні: Український і мовкофільський (сіловий) союз 2/3 до 1/3. Раз попирають одних — раз других, так як робили це Габсбурги в Галичині перед війною.

Але мабуть їм їх робота таксамо мало валяється як і небажків Австрії. Українська стихія за останні роки так сильно розвинулася. Під впливом власної інтелігенції краю, а також української еміграції — з Великої України і з Галичини — культурно-економічні сили закарпатської України сильно зросли. Сильно розвинулася "Просвіта", що числить вже до 107 читальні, існує "Руський Рік", активіст рухається народне вчительство, зорганізоване в свій Союз. А остання боротьба за мову навчання в школах пока-

тич. — Кров в наших предках, що кружить в наших жилах, відрізняє нас від плебей! — сказав шляхтич, гордо надуваючись.

У Львові, на ринку, любився раз два шляхтичі. Одному з них попала з носа кувка. Другому текла кров з рани на руці. Я трохи обох шляхтичів бачив, бо їх звалили обивали в наших краях. Кров не була сіра, а червона! Шляхтом така, як наша і як хлопська кров.

Шляхтошська кров робить нас мудрішими, чеснішими. Плебейський кров робить нас недотепами, розсудливими.

— Я знаю багато шляхтичів-тумановитих і розсудливих.

— То хіба такі, що за своє шляхтоство забули і свого гербу не шанують.

— Кождий шляхтич має давній рід, — додала Ранаївська.

— Як старий він рід? — Старший як твій.

— Стариший. Мій рід відомий від самого Адама!

— Жартуй! Я ніколи не тримав справжнього предка, що був шляхтичима.

— То ваш рід справді колись зачався?

— Очевидно, що має свій початок. Не бувши, а славний.

— Хтож був той перший ваш предок... той славний? Чи то він вигадка, як справляти поде? Може вигадка, як залізо кувати?

Отже — спершу маємо порозуміння, славняської Польщі з славняською Росією (напр. про неагресію), очевидно нашим коштом. Тепер порозуміння, славняської Польщі з славняською Чехією — проти третього, славняського народу, який знову проти нас. І то все

ПОЛОЖЕННЯ ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ

(УП) Останніми часами по-являються в пресі досить часто вістки, що вказують нібито на якийсь антисемізм в українському народі. Такі вістки форсує жидацька преса як Польщі так і Закарпатті. Причиною до цього є український кооперативний рух, що не стремить до нічого іншого, як — лише до покращання господарського положення українського селянства Західної України й до певної міри конкурує з жидацькою торгівельним монополією в тих землях. Тому то нам варто познайомитися з голосом меншового журналу "Націон уні Штат" за листопад 1932, що виходить з Відня, про жидацьке положення в Східній Європі, а перемішати школи ставився переїзду, коли вони старіються о факт заняття. Богатомовним є жак самобитства жидацької лікарки д-р Фуртрової, що старалася всюдні дістати місце, але всюдні її відкидали лише через те, що вона Жида. В Білостоку її вже було прийнято і іспити були дозволено, але коли показалося, що вона Жида, то контракт зрізано. З 3 тої самої причини виключено її з посади лікарки у Відня.

В останніх часах до того самого долаються те мешкання невідомо куди. Жидацькі долаються з помешкання, бо вони вже не в стані платити за помешкання по містах. Це викликає прибіра в останніх часах зустрічати розміри і в жидацьких кругах думують над тим, щоб за допомогою загальної організації якогось чужого лиху зарадити. В варшавських жидацьких ділянках вже від тяжких видно при цьому страшні сцени. При евакуації сусідів старіються допомагати потерпілим і при цьому долаються до опору проти влас-

на випадок міжнародної укладення — щоб оти тої славняський народ (Україні) не потягнув — у бік Німеччини...

Добра славняська політика! Але не навії б'ються. Бачилими вже Борбінських і Дмовських, не зякаємось і їх наступників...

Жиди викликається з господарського життя в Польщі. І ставиться, поза скобками публічного життя і державних установ, Жидацьку торгівлю опити на допомогу кооперативного руху. Крім того бачити Жида є безробітним. Все це доводило до збубоніння жидацького населення в Польщі. Наслідки цього збубоніння можуть досить соціально загрожувати польській державі. Особливо велика жидка пауза в кругах жидацької інтелігенції. Не згадуючи вже цього, що при допомозі номеру кляву неуподібляється жидацьких студентів до високих шкіл, також і тим студентами, що поживають польські або загарабні школи ставився переїзду, коли вони старіються о факт заняття. Богатомовним є жак самобитства жидацької лікарки д-р Фуртрової, що старалася всюдні дістати місце, але всюдні її відкидали лише через те, що вона Жида. В Білостоку її вже було прийнято і іспити були дозволено, але коли показалося, що вона Жида, то контракт зрізано. З 3 тої самої причини виключено її з посади лікарки у Відня.

В останніх часах до того самого долаються те мешкання невідомо куди. Жидацькі долаються з помешкання, бо вони вже не в стані платити за помешкання по містах. Це викликає прибіра в останніх часах зустрічати розміри і в жидацьких кругах думують над тим, щоб за допомогою загальної організації якогось чужого лиху зарадити. В варшавських жидацьких ділянках вже від тяжких видно при цьому страшні сцени. При евакуації сусідів старіються допомагати потерпілим і при цьому долаються до опору проти влас-

тей. Це доводило до неспокійу в жидацьких ділянках. Допомога потерпілим вже надається. Наслідком мешкання кризи поширюється в жидацьких кругах туберкульоз. Помішуть собі доводити до дегенерації Жидів.

На розлучення положення Жидів вказує також збільшення скількості самобитства. В трох останніх роках збільшилася скількість самобитства між Жидами у Львові на 280%. По урядовим даним 98% всіх проб самоубитства кінчилися смертю, а не вказує на те, що самоубити хотіли хотіли покінчити з життям. В Лодзі жидацькі самобитства становили 1926 — 12%, 1929 — 16%, 1931 — 24.2%.

Не краше положення Жидів у Румунії. В Бессарабії жидацька торгівля зляквідована. Жида їдуть жабрати й торгувати до хатях. Поволи крижати до голоду й жидацьких кругів. Голод захопиває вже й жидацькі колонії й колись витікають масово до міст. Колонії не є в стані проти діяти щонебудь з сільсько-господарських продуктів, бо шість страшно низький. Також і в частинній Румунії останніми часами господарське положення Жидів погіршилося у самих основах через кляву.

РЕФЕРЕНДУМ

Вислід загального голосування членів в справі нової реформи.

ЗА РЕФОРМУ.	ПРОТИ РЕФОРМУ.
Відліт, котрий член більшість голосів реформу ухвалив.	Відліт, котрий член більшість голосів реформу не ухвалив.
Відліт... 6	Відліт... 29
"... 59	"... 52
"... 68	"... 147
"... 135	"... 135
"... 149	"... 149
"... 164	"... 164
"... 178	"... 178
"... 203	"... 203
"... 223	"... 223
"... 247	"... 247
"... 295	"... 295
"... 304	"... 304
"... 378	"... 378
"... 400	"... 400

Попередню було оголошено 54 відліт "за" і 2 відліт "проти".

Разом досі звернено відголосуваних 73 балоти, з чого 68 є "за" реформу, а 5 є "проти" реформу.

Увага: В цій рубриці будуть подавати вислід голосування в міру того, як будуть відголосовувати балоти з відлітків. Описи ще раз всі відлітків будуть проголошені разом в однім числі "Свободи", щоб всі члени могли мати повну контроль.

Балоти, в котрих замислілися голоси написані слова "голосувати", або "всі", зіставити завернені до поправки.

Односторонньо може значати "всі присутні" жиди, або взагалі "всі члени". Закон визнає, щоб голоси були рахували й подані на базові члени, щоб всі члени могли мати повну контроль.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Чуїнний, Аляксандра, Па. — Пошто Вам заминають "Лейбовим синам"? Хай порадолять, а Ви пишете, що роблять добрі "сина", які дають концерти, чи скляють які віща, чи запрошують коли до себе когось на якісь розумні виходи і чи збирають жертви на народні потреби. Отсе буде цікаве кожному жиди.

(Кінець буде).

ПРОСВЕТА — СЕ СЛА.
НИК КНИЖОВ

